nieuws

Plattelandsrapport: “Open ruimte onder druk en pak minder werkingssubsidies”

nieuws

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft voor de eerste keer een rapport uitgebracht over het Vlaamse platteland. Uit de analyse blijkt onder meer dat de open ruimte steeds meer onder druk komt te staan, de werkingssubsidies van lokale besturen aanzienlijk lager liggen dan in centrumsteden en dat migratie zorgt voor een demografische verschuiving op het platteland. Landbouw intensiveert vooral op het platteland, terwijl het aandeel van andere verdienmodellen zoals biolandbouw en korteketenproductie in de centrumsteden en de verstedelijkte gemeenten groter is.

3 JULI 2024

Joris Rigo

Lees meer over:
platteland
landbouw algemeen
open ruimte

Bevolking en migratie

Uit de gegevens van het Plattelandsrapport blijkt dat de plattelandsgemeenten een bevolkingstoename van 10,42 procent optekenen in de periode 2000-2022. In vergelijking met verstedelijkte gemeenten (13,15%) en centrumsteden (14,9%) stijgt het bevolkingsaantal in de plattelandsgemeenten het minst snel. Het stijgend aantal inwoners op het platteland is niet het resultaat van natuurlijke aangroei. In de plattelandsgemeenten en verstedelijkte gemeenten waren er in 2022 meer overlijdens dan geboorten en was de natuurlijke aangroei dus negatief. Zowel de vergrijzing als de ontgroening (minder geboorten) zijn daar erg voelbaar. Enkel in de centrumsteden was de natuurlijke aangroei nog positief.
Uit het rapport blijkt dat de demografische groei op het platteland vooral het resultaat is van de interne en internationale migratie. Het interne migratiesaldo is het nettosaldo van de verhuisbewegingen van Belgische inwoners uit een ander gewest naar Vlaanderen, of van Vlaanderen naar een ander gewest. Die interne migratie naar de plattelandsgemeenten verdubbelt elke tien jaar. De meeste Belgische inwoners die naar een Vlaamse plattelandsgemeente verhuizen, komen uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Daarnaast is er ook internationale migratie. De migratiestroom helpt voorkomen dat het platteland verder vergrijst en leegloopt.

Welvaart op het platteland

Uit het Plattelandsrapport blijkt dat de plattelandseconomie van minder groot belang is op macro-economisch vlak, maar toch ligt de gemiddelde welvaart op het platteland niet lager dan elders. De bruto toegevoegde waarde per inwoner bedraagt op het platteland minder dan de helft dan in de centrumsteden. Die vaststelling komt overeen met het lagere aantal vestigingen van ondernemingen die mensen tewerkstellen in loondienst, het lagere totale aanbod van tewerkstelling in loondienst en de lage jobratio op het platteland.

De land- en tuinbouwsector is duidelijk het meest aanwezig in de plattelandsgemeenten en de verstedelijkte gemeenten. Ongeveer twee derde van de Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven is gevestigd in de plattelandsgemeenten, 28 procent ligt in een verstedelijkte gemeente en slechts 5 procent in een centrumstad. De laatste decennia daalt het aantal land- en tuinbouwbedrijven en de financiële toegevoegde waarde van de sector op de totale Vlaamse economie is beperkt. Desondanks blijft de sector een aanzienlijk deel van de ruimte op het platteland innemen. Vooral bij de klassieke landbouw is er een schaalvergroting op te merken, en met name op het platteland. In de centrumsteden en de verstedelijkte gemeenten is het aandeel van andere verdienmodellen groter, zoals biolandbouw, korteketenproductie en zorgboerderijen.

Toerisme kan bijdragen aan de economische vitaliteit van het platteland. Toeristen dragen immers ook bij aan lokale handel en horeca. Sinds 2015 is de stijging van het aantal aankomende toeristen het grootst op het platteland. De plattelandsgemeenten hebben ook het grootste logiesaanbod, vooral in de vorm van vakantiewoningen.

nieuws

Ondanks betonstop verhardt Vlaanderen gemiddeld 50.000 m² per dag

29 FEBRUARI 2024

Ruimtegebruik

Steeds meer gemeenten worden stedelijk als gevolg van een de toenemende inwonersdichtheid. Terwijl het ruimtebeslag in plattelandsgemeenten in recente jaren zelfs afneemt met 1,2 procent neemt de verharding toe. Op het platteland werd in negen jaar tijd 5.723 hectare extra verhard. De plattelandsgemeenten bestonden in 2022 voor 585.680 hectare uit open ruimte, dat is 7.988 hectare minder dan in 2013.

De druk op de open ruimte neemt toe. Dat heeft vooral te maken met onze manier van wonen en met de groei van de transportinfrastructuur en de industriegebieden. Het Ruimterapport 2021 toont aan dat er steeds meer grond een woonfunctie krijgt. In 2022 werden in de plattelandsgemeenten dubbel zoveel vergunningen uitgereikt voor nieuwbouwwoningen als vijf jaar eerder. Het gaat meer bepaald om appartementsgebouwen en vervangbouw. Het platteland is op dat vlak de sterkste stijger. Verder valt op dat de woningprijzen op het platteland en in de verstedelijkte gemeenten (veel) hoger liggen dan in de centrumsteden.

Wat het rapport ook aankaart, is dat de open ruimte steeds meer versnipperd geraakt door onder andere verblijfsrecreatie, vertuining en verpaarding. Steeds meer landbouwgrond wordt dan ook gebruikt voor activiteiten die niet rechtstreeks met landbouw te maken hebben.

Transportinfrastructuur is de twee grote ruimtegebruiker. Op gebied van duurzame mobiliteit lopen de plattelandsgemeenten nog achterop. Zo zijn er maar weinig laadpunten, deelmobiliteit of fietsinfrastructuur. Verder verplaatsen de inwoners op het platteland zich voornamelijk met de auto vanwege beperkte bereikbaarheid en voorzieningen.

Lokale besturen

Het rapport toont dat plattelandsgemeenten minder financiële en menselijke middelen hebben in vergelijking met de centrumsteden omdat ze minder inkomsten uit belastingen halen door hun lagere bevolkingsaantallen en een beperktere economische activiteit. Bovendien krijgen ze minder subsidies via het Gemeentefonds, het Plattelandsfonds en het Openruimtefonds. Zo blijkt uit het rapport dat plattelandsgemeenten wel tot tien keer minder werkingssubsidies krijgen dan de centrumsteden, Antwerpen en Gent niet meegerekend.

Als we naar de cijfers kijken dan betekent dit dat de plattelandsgemeenten in 2022 samen zo'n tien miljoen euro aan subsidies kregen, de 13 centrumsteden zo'n 100 miljoen euro en Gent en Antwerpen samen bijna twee miljard euro. Hierdoor hebben plattelandsgemeenten dus ook minder capaciteit voor taken die verder gaan dan de dagelijkse werking zoals langetermijnstrategieën, samenwerkingen of subsidieoproepen.

Plattelandsrapport 2024

Uitgelicht

Landbouwrapport 2024: Minder bedrijven, minder tevredenheid en meer vergrijzing

nieuws

Vlaanderen telt steeds minder, maar grotere land- en tuinbouwbedrijven. Ook de tevredenheid van boeren is afgenomen en hun inkomen ligt lager dan dat van de gemiddelde loontre...

29 JANUARI 2024

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada